

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
Тернопільська область
Фонд р. 3567 1
Справа 154

Архів з бірому
Горьківського Оберленського округу ОУН

ПАШКА

для ¹⁵⁴
паперів

Вістки зі східних областей України
(Горьківський округ, від 05 травня 1948р.)
Машинкою

_____ 20 _____ р.

Українські документи: 05 травня 1948р.
Київський документів: 1
Київський архівів: 2
Зберігання: поспішно

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
Тернопільської області
Фонд р. 3567 1
Опис 1 Справа 154

5.V.1947 р.

В І С Т І З І С Х І Д Н И Х О Б Л А С Т Е Й У К Р А Ї Н И

Вже втретє доводиться населенню СУЗ переживати жорстокі дні невимомного голоду. Багато людей падає жертвою неблаганної голодової смерті. Інші, доведені до крайності, рятуючись від неї, їдять падлину, котів, псів, варять стару засохлу шкіру, виварюють юшку з бур'яну від якої пухнуть та скоро вмирають. Тисячними валями переходять голодуючі щоденно Збруч, щоб на ЗУЗ шукати хліба. Голод охоплює щораз ширші маси. Лише деяка частина адміністрації не відчуває його. Вона, маючи змогу задовільнити свої життєві потреби, улаштовує навіть пиятики та забави тоді, коли число жертв кожного дня збільшується. Голодовою смертю вмирають люди різного віку: старі, внаки, діти, а найбільше чоловіки середнього віку, головно демобілізовані з ЧА.

У с. Кізя, Оринського р-ну, майже щоденно гине від голоду 3-4 особи.

У с. Підпільня, Оринського р-ну, у дніх від 1-20 березня 1947 р. згинуло голодовою смертю понад 20 людей. Зараз такою смертю в цьому селі вмирає по кілька осіб щоденно. Трупи їхні лежать по 7-8 днів на вулицях, бо немає кому їх похоронити. У цьому ж селі помер на вулиці з голоду один чоловік. Похоронити його влада не дозволила, бо вдома вмирала ще його дружина, на якій смерть казали чекати, щоб відтак похоронити їх разом.

Переходячи через село Підпільня помер на вулиці з голоду один чоловік із с. Кізя, тіло якого лежало 9 днів непохоронене. Через трупа проливалась весняна вода, але відчунути його на бік не було кому. Енкаведисти, які проходили повз нього, насміялися. Один із них, глузуючи, сказав до прохожих, вказуючи на жертву: "Это часовой".

У вище згаданому селі згинув кооперативний кінь. Щоби ніхто не заправ, управа замкнула його до стайні. Вночі хтось вивалив ґрати у вікні та, порувавши коня на кусні, викрав.

Невідрадані матеріальні відносини спричиняють часті крадежі та розбої. Голодуючі нападають ночами на колгоспи та забирають збіжжя, призначене на весняний посів. Щоб цьому запобігти, більшовики кладуть узброєних сторожів, але вони не всілі покращата становища. Невідводить арешти, побиває, засуджує, переводить слідства та ці заходи теж безуспішні.

У с. Підпільня населення розікрато 40 цнт збіжжя, яке одержав колгосп на відгодування коней до весняних робіт.

Голод, який безнастанно помирає нові жертви, спричиняє серед населення ворожі настрої та таку ж пеставу до більшовиків, але дуже чітко помічається брак у нього політичної та національної свідомості. Вони, зненавидівши більшовиків, бажає їхнього провалу, бажає зміни, але притому на власні сили не покладається. Чекає якогось визволителя, який має би прийти та принести безану зміну. Звичайно "визволителем" вважають Англію та Америку, які досить явно зараз виступають проти більшовицької політики. Дуже рідко трапляються одиниці, які ставляться прихильно до революційної боротьби, і орієнтуються на власні сили. Вони проявляють велике зацікавлення цією ж боротьбою та беруть час-тиною навіть участь у ній.

І так, у час "виборів" до Верховної Ради УРСР у с. Підпільня, Оринського р-ну, було багато почерканих бюлетенів. Під час передвиборчої кампанії один хлопець із села Підпільня перейшов Збруч, щоби набирати противиборчих листівок. Набираючи їх, вернув у своє село і там розповсюдив. Притому давав деяким довіреним людям читати. Коли відтак повстанці, стрінувши його, запитали, навіщо він це зробив, хло-

2

наць сказав: "Або ми що, гірші?" Нехай і в нас щось робиться, ми та-
кож хочемо цього, що ви".

Демобілізований з ЧА, комсомолец, в цьому ж селі просив повстан-
ців, щоб вони допомогли ліквідувати всіх місцевих партійців, які ви-
користовують населення, або, щоб позичили зброю, а він зробить це сам
з місцевими хлопцями. Цей самий комсомолец обіцяв на випадок війни
залишитися і вступати в лави українських повстанців разом зі своїми
братами.

Селянка зі с. Піпналіт'я, яка повернула з Полтавщина від родини,
розказує, що там "бандерівці" у білий день розбивають колгоспи, рос-
лять мітинги та роздають голодуючим збіжжя з колгоспних магазинів. Де-
які, почувши це, висловлюються: "Коли то вже до нас прийдуть ті наші
бандерівці та зроблять те саме і тут".

У загальному, критичне становище, зумовлене голодом, і дорстокий
терор нкзд поглиблюють серед мас вороже ставлення до більшовиків. Во-
ни нетерпляче чекають вибуху війни, зв'язуючи з нею своє майбутнє. Ві-
рять, що війна між аліантами а СССР неминуча і принесе для населення
Радянського Союзу зміну на краще.

Постій, дня 5 травня 1947 р.

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 2 (два) аркушів;

у тому числі літерні номери _____;
пропущені номери _____
+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Спеціаліст
Посада
21 червня 2018 року

[Підпис]
(підпис)

Г. Бардамала
(ініціали (ініціал імені), прізвище)